

Jubileumcongres 2024

NEDERLAND EN BELGIË

Woensdag 9 oktober International Board meeting

Woensdag 9 oktober 2024 waren er veel internationale gasten aanwezig in Harlingen. Al deze mensen maken deel uit van KIMO Internationaal. Vanuit de 9 deelnemende landen zijn er mensen afgevaardigd naar de internationale bijeenkomsten. Dit jaar dus in Harlingen.

Bij de ingang van het Stadhuis van Harlingen was een Fishing for Litter Big Bag geplaatst, dit als herkenningspunt voor de deelnemende gasten. Tijdens het International Board meeting waren er 27 deelnemers. Er werd gesproken over het verplaatsen van het secretariaat van de Shetland Eilanden naar een andere gemeente van een van de deelnemende landen. Hiervoor hebben diverse gemeenten uit de deelnemende landen zich ingeschreven en is uiteindelijk de keuze gevallen op de gemeente Aalborg in Denemarken. Daarnaast is er met

elkaar nagedacht over de toekomst, hoe gaan de individuele landen deze invullen en hoe verhoudt zich dat met KIMO Internationaal. Na dit overleg zijn alle internationale gasten vertrokken naar hun hotels. De leden van het Algemeen Bestuur van KIMO Nederland en België verzamelden zich voor hun overleg. Hier is een terugkoppeling gegeven van al datgeen wat besproken is in de voorgaande vergadering met onze internationale collega's en is het jaarplan en begroting voor 2025 vastgesteld.

In de avond was het tijd voor ontspanning en vond het informele diner plaats in Restaurant Anna Casparii. In totaal waren hier 70 gasten aanwezig, die na een kort welkomstwoord van de voorzitter van KIMO Nederland en België, de heer Jacco Knappe, met elkaar hebben genoten van een geweldig buffet. Netwerken in een ontspannen sfeer.

International Board Meeting

Jacco Knappe en Preben Friis-Hauge bij Stadhuis Harlingen

Informeel diner

Donderdag 10 oktober Jubileumcongres

KIMO Nederland en België stond op **10 oktober** stil bij het 25-jarig bestaan. Het Entrepotgebouw aan de haven van Harlingen was het decor van een aansprekend jubileumcongres. Een keur aan sprekers roerde verscheidene thema's aan. Het publiek bestond uit ongeveer 130 congresgangers, niet alleen afkomstig uit Nederlandse kustgemeenten maar, via KIMO International, ook uit kustgemeenten in andere landen. Voordat het jubileumcongres in de middag van start ging, stond er een excursierondje op het programma. Tijdens de ochtenduren bezochten bezoekers, opgesplitst in groepen onder leiding van stadsgidsen, diverse locaties en bezienswaardigheden in Harlingen.

In het Entrepotgebouw zelf kreeg het publiek van alles te horen over de reconstructie van de Witte Swaen, het expeditieschip van **Willem Barentsz**. Vrijwilligers bouwden het schip, waarmee Barentsz. in 1596 via de noordelijke route naar Azië wilde varen, in acht jaar tijd na. In totaal: 38.000 uren werk. De replica lag elders in het dok voor een reparatie en was dus tijdens het KIMO-feestje in Harlingen niet te bewonderen.

In de loods waar de vrijwilligers zoveel uren doorbrachten om het schip van Barentsz. weer tot leven te wekken, is nu brouwerij **Brouwdok** actief. De bierbrouwer legde uit wat er allemaal komt kijken bij het maken van bier. De brouwerij brengt jaarlijks een kwart miljoen liter op de markt.

Schipper Ale van het toeristenpontje Jongeseun vertelde even verderop over het project **Skoönseun** – in Harlingen spreekt men elkaar aan als 'seun'. “We hebben studenten een schip van afvalplastic laten maken, waarmee we plastic uit de havens van Harlingen gaan halen. Er ligt ontzettend veel rotzooi. De doelstelling van Skoönseun is ook: bewustwording en educatie.” Vergelijkbaar is Sterke Yerke, de volgende stop tijdens het excursierondje. Wat vijftig jaar geleden begon als een avontuur – het bouwen van een vlot, **Sterke Yerke** – is uitgegroeid tot een project dat de plastic soup te lijf gaat. Dat gebeurt onder andere met boottochtjes voor scholieren. Aan boord van de Sterke Yerke horen ze van een verhalenverteller wat de gevaren van plastic soup zijn.

Een kunstwerk vlak bij Sterke Yerke en Skoönseun versterkt de bewustwording. Het is een grote vis van metaal, waar de kinderen hun ingezamelde plastic in kunnen gooien. Dicht bij een ander kunstwerk – Broken Jug van Frank Stella – maakten de bezoekers kennis met de **bubble barrier**. Dit scherm van luchtbelletjes in het Van Harinxmakanaal vangt plastic op en voorkomt op die manier dat dit in de Waddenzee terechtkomt.

Met 72 schepen is Harlingen de grootste thuisbasis van de zogenoemde Bruine Zeilvloot. Ooit – tot ongeveer 1920 – vervoerden deze schepen vracht, maar toen er motorschepen kwamen waren ze niet meer nodig. Nu is de **Bruine Zeilvloot** in de vaart voor bijvoorbeeld schoolreisjes, teambuildingssessies en toeristische tripjes. De uitleg van voormalig burgemeester Paul Scheffer vormde het sluitstuk van het excursierondje.

Na de lunch en kunstig tromgeroffel door een gezelschap van tien slagwerkers ging het congres van start. Toen iedereen zat, zongen twee Harlingers; Bram Visser en Wybe van Dijk, het lied ‘Mooie stad aan het Wad’ op de melodie van ‘Let it be’.

Daarna gaf dagvoorzitter Marit van Bohemen het woord aan **Ina Sjerps**, burgemeester van Harlingen. Ze feliciteerde KIMO Nederland en België van harte met het jubileum en onderstreepte het belang van het tegengaan van vervuiling en het investeren in gezonde ecosystemen. Zeker in een dichtbevolkt land als Nederland, wat je uitkijkt over de Waddenzee overigens niet altijd beseft: “Het lijkt hier wel het eind van de wereld.” Ina Sjerps eindigde haar toespraak met een boodschap aan KIMO: “We rekenen op uw werk en inzet, nu en in de toekomst.”

Hendrik Sijtsma, wethouder van de gemeente Harlingen, introduceerde enkele bijzondere gasten van het congres. Mensen die zwerfvuul ruimen, onder wie Jemenitische vluchtelingen uit de noodopvang die elke zondagochtend de troep van de vorige avond verwijderen en een vertegenwoordigster van de ‘rommelridders’, een groep die de wijken schoonhoudt.

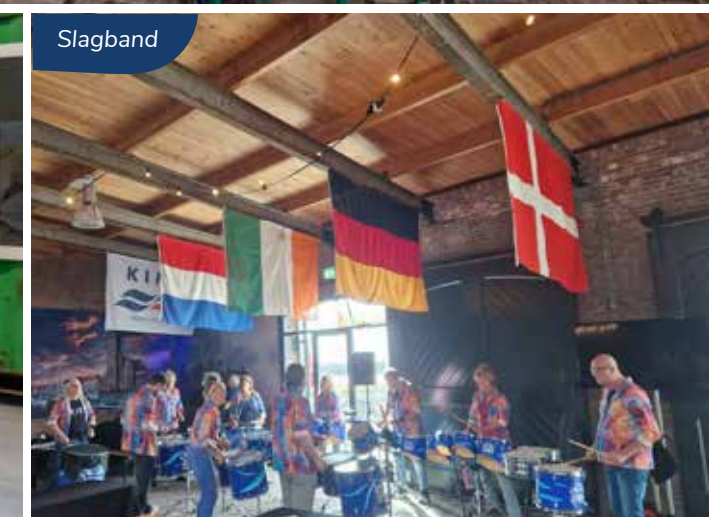
Presentatie over de Willem Barentsz

Excursie

Slagband

Hendrik Sijtsma & Marit van Bohemen

De wethouder vertelde dat hij vroeger, als kleine jongen, zelf zwerfvuil had verwijderd. “We staken het in de brand, kregen er geld voor en kochten daar vuurwerk van. Fout, fout, fout. Maar nu ben ik duurzaamheidswethouder en hebben we in Harlingen de ambitie om de schoonste stad van het Wad te zijn.”

“We zijn hier op verschillende manieren aan de gang gegaan. Zo wordt er op scholen veel aandacht besteed aan zwerfvuil en plasticvervuiling. We ondersteunen de horeca financieel om geen ‘single use’-plastic te gebruiken. We hebben een bubble barrier en we ondersteunen Skoönseun bij het opvissen van plastic in de haven. Harlingen is hard bezig om de schoonste stad aan de Waddenzee te worden. Ik ben trots dat het KIMO-congres hier plaatsvindt.”

Jacco Knappe, wethouder van de gemeente Katwijk en voorzitter van KIMO Nederland en België, zei dat het 25-jarig bestaan en het 35-jarig bestaan van KIMO International, volgend jaar, een felicitatie waard is. Na het verwelkomen van alle gasten – een internationaal gezelschap – omschreef hij KIMO als “een familie”. “KIMO is een organisatie van kustgemeenten, die zich inzet voor schone zeeën en stranden. Er zijn veel organisaties die dit zelfde verhaal vertellen, en dat is mooi, want iedere bijdrage, elke stap richting een schone zee en een schoon strand telt.”

“Een voorbeeld van dichtbij: ook in Katwijk hebben we een bubble barrier, een bellenscherm. Na vier jaar hebben we dat in de Oude Rijn kunnen realiseren via een burgerinitiatief, gesteund door de gemeente. Het is goed voor de bewustwording rond vervuiling en door het vuil te monitoren kun je het helpen voorkomen. Zegt het voort!”

Jacco Knappe noemde Fishing for Litter het vlaggenschip van KIMO Nederland en België. “Een activiteit met veel resultaat”. Vooruitblikkend op de komende jaren stelde de voorzitter dat KIMO zich wil ontwikkelen tot de VNKG, de Vereniging van Nederlandse Kustgemeenten. Een vereniging die lobbyt, samenwerkt en aan de slag gaat met meer thema's die voor kustgemeenten van belang zijn. “We willen bijvoorbeeld meer Blauwe Vlaggen zien te krijgen om de strandbeleving te verbeteren en met de visserij onderzoeken waar de kansen voor de toekomst liggen. Ook willen we innovatieve oplossingen voor kusterosie onderzoeken en kijken hoe we moeten omgaan met klimaatverandering. Samenwerken geeft kansen en meerwaarde. Het delen van kennis en ervaringen is belangrijk. Evenals communicatie: vertellen aan een breed publiek wat KIMO doet.” KIMO Nederland en België telt 33 Nederlandse leden. Recent, zo maakte Jacco Knappe bekend, hebben twee gemeenten zich aangesloten: Noardeast-Fryslân en Waadhoeke.

Tot slot meldde de voorzitter dat het secretariaat van KIMO International, na de Brexit, op zoek is naar een nieuwe vestigingsplaats binnen de Europese Unie. Het secretariaat was tot de Brexit gevestigd op de Shetlandeilanden.

Ook **Ryan Metcalfe** van KIMO International had het over de ‘KIMO-familie’. Die bestaat uit circa tachtig leden, verdeeld over negen landen. Op het scherm in de congreszaal was een tekening te zien van een school vissen die samen één grote vis vormen: ‘Municipalities for Sustainable Seas’.

“We zijn een internationaal netwerk van gemeenten. We werken samen om Europese zeeën en kusten te beschermen tegen vervuiling. De leden delen ‘best practice’. KIMO geeft kustgemeenten een stem en beïnvloedt de politiek op lokaal, regionaal, nationaal en internationaal niveau”, vatte Ryan Metcalfe kort maar krachtig samen wat KIMO International is. Het begon 34 jaar geleden in het Deense Esbjerg.

Concreet houdt KIMO International zich bezig met afval op zee, maritieme veiligheid en vervuiling, dumping op zee, nucleaire uitstoot en transport, vervuiling door de olie- en gasindustrie, gevaarlijke stoffen en eutrofiëring (toevoer van een overmaat aan anorganische voedingsstoffen).

Ryan Metcalfe presenteerde ook de successen die KIMO International – in samenwerking met onder andere de visserij en bedrijven – heeft weten te boeken. Zoals het beëindigen van het lozen van paraffine op zee. En Fishing for Litter.

Door Fishing for Litter te noemen, maakte Ryan Metcalfe een bruggetje naar het volgende onderdeel van het congres: een interview met **Bert Veerman, Daan van Mullem en Clare Leverton**. De eerste vraag waarmee het interview werd geopend stelde de dagvoorzitter aan Bert Veerman; “Bert, KIMO Nederland en België bestaat 25 jaar! Jij bent de medeoprichter en zeker de motor achter het succes van KIMO Nederland en België. Waarom ben je ermee begonnen en heb je KIMO naar Nederland gehaald?” Waarop Bert antwoorde: “Het begon met vier gemeenten. Daarna is KIMO groot gemaakt, zowel in Nederland als in België. We hebben veel gelobbyd bij gemeenten. En we hebben het internationale Fishing for Litter hierheen gehaald en opnieuw gelobbyd bij de visserij. Vele kilo's, tonnen afval zijn er uit de Noordzee gehaald en in de Big Bags van KIMO afgevoerd.”

Daan van Mullem, directeur van maritiem afvalinzamelaar Bek & Verburg, omschreef KIMO als ‘een verlengstuk’ bij het schoonhouden van de zee. “Dat is met sprongen vooruit gegaan. KIMO en wij doen ontzettend veel samen”, aldus Daan van Mullem. “We werken

Jacco Knappe

Ryan Metcalfe

Interview over Fishing for Litter

met dertig inzamelingschepen en scheiden de diverse afvalstromen bij de bron, zodat er later weer producten van kunnen worden gemaakt.”

Clare Leverton vertelde over Fishing for Litter door vijfhonderd tot zeshonderd vaartuigen uit het Verenigd Koninkrijk. “Duizenden tonnen zijn opgevisst. Het is een heel positief verhaal. Mijn advies? Maak de zee nóg schoner.”

De kleinzoon van Daan van Mullem, directielid **Kenny Baas**, ging middels een presentatie, vervolgens verder in op de geschiedenis en werkwijze van Bek & Verburg, een echt familiebedrijf. Het belang van Fishing for Litter omschreef hij als ‘voorkomen is beter dan genezen’. “Als er afval op het strand ligt, doen wij ons werk niet goed. Ons doel is dat je met je blote voeten het strand op kunt gaan zonder dat je door het afval moet lopen.” Volgens Kenny Baas produceert elk schip (‘een kleine stad’) afval. Ben & Verburg onderscheidt niet minder dan 180 afvalstromen. “Weet u hoeveel procent van al dat afval een tweede leven krijgt?” vroeg hij aan de zaal. Het antwoord kwam al gauw: “Honderd procent. Van visnetten worden bierkratten gemaakt. Van houten pallets geperst hout. Van metaal limonadeblikjes. Koelkasten vormen de grondstof voor koffiezetapparaten. Van tl-lampen worden... tl-lampen gemaakt. En van touwladders energie. Wij zijn heel enthousiast over Fishing for Litter. Dat ligt heel dicht bij ons. Alles draait om een schone zee.”

Kenny Baas eindigde zijn enthousiaste verhaal met de constatering dat er “ongelofelijk veel tonnen zijn ingezameld”. Hoeveel precies? Dat maakte KIMO Nederland en België direct daarna officieel bekend, voorzitter Jacco Knape overhandigde een mooi groot bord aan Bert Veerman en Daan van Mullem: sinds het begin, 24 jaar geleden, is via Fishing for Litter **8.500.000 kilo afval** uit zee gevisst. 8500 ton. Een gigantische hoeveelheid.

Tot slot kwam **Saskia van Vuren**, adviseur strategie en kennis van de Deltacommissaris, op het podium. Zij lichtte het Nationaal Deltaprogramma toe. Het Nationaal Deltaprogramma is een onderdeel van de Deltawet (2011). Het is tijd voor een herijking van dat programma. Waarom? “We moeten omgaan met extremen. De temperatuur gaat omhoog, we hebben te maken met een tekort aan neerslag of met piekneerslag en wateroverlast. We hebben ook te maken met een stijging van de zeespiegel. De wateropgaven stapelen zich op.” Saskia van Vuren noemde ook de toename van de bevolking en de economische ontwikkeling in het lage gedeelte van Nederland. Ze linkte die aan thema's als waterveiligheid en de beschikbaarheid van zoetwater. De boodschap is: er is een klimaatbestendige

inrichting nodig. Een nieuwe balans in de leefomgeving: ruimte voor leven met water. De congresgangers kregen vier toekomstbeeldentzichten. Het zijdenkrachten om Nederland op termijn leefbaar te houden: beschermen gesloten (kust), beschermen open (kust), zeewaarts (uitbreiding waterberging), meebewegen (met het water). Dit verhaal is voor alle deelnemers zeer interessant. Wij kunnen van elkaar leren als KIMO landen en internationale kustgemeenten.

Marit van Bohemen, die het congres kundig, met flair en humor aan elkaar praatte, zette bij de afsluiting de tolken in het zonnetje. Die hadden het internationale publiek bediend met synchroon-vertalingen tijdens de presentaties, die deel in het Nederlands waren en deels in het Engels. Voor de bezoekers stond onder elke stoel een goodiebag klaar. Heel toepasselijk was dat een mini-uitgave van de Big Bags die KIMO Nederland en België meegeeft aan de vissers voor het afvoeren van het afval dat ze opvissen. Daarna was het tijd voor het 'borrel-en-netwerkmoment'. De donderdag werd volgens traditie afgesloten met een formeel diner. De 90 aanwezige gasten werden door een oesterkoning buiten ontvangen.

Het diner ging uiteindelijk binnen verder. Hier heette mevrouw Ina Sjerps, burgemeester van Harlingen, een ieder welkom in haar mooie stad. Daarna was het woord aan gedeputeerde de heer Friso Douwstra, hij heette alle gasten nogmaals welkom namens de Provincie Friesland. De Provincie Friesland bekostigde deze avond, met de woorden van de gedeputeerde: het is niet de Provincie Friesland, maar de belastingbetalende inwoners van deze provincie, die dit diner bekostigen en u aanbieden. Daarmee kreeg hij de lachers op zijn hand.

Het diner bestond uit acht fantastische gangen, die met veel toewijding waren bereid. Dit alles onder het genot van bijpassende wijnen. Welke werden uitgeserveerd door het zeer vriendelijke en enthousiaste bedieningsteam.

De heer Jacco Knape, voorzitter KIMO Nederland en België, richtte zich nog kort naar alle aanwezigen met diverse dankwoorden. Dank aan de gemeente Harlingen voor het mede organiseren, aan de Provincie voor het bekostigen van het diner en aan de organisatie namens KIMO van deze 3 dagen en het zeer geslaagde congres.

Na een heerlijke kop koffie met de nodige zoetigheden keerden alle gasten voldaan terug naar hun hotels.

Marit van Bohemen

Bekendmaking hoeveelheid opgevisst afval Fishing for Litter

Vrijdag 11 oktober

Annual General Meeting

Vrijdag 11 oktober stond de Annual General Meeting op het programma. Alle vertegenwoordigers van de diverse deelnemende landen kwamen bij elkaar in het Entrepotgebouw, waar de vergadering om 09:00 uur aanving. De begroting werd vastgesteld en de gemeente Aalborg stelde zich voor als gemeente voor het nieuwe secretariaat. Er was een workshop voorbereid waarin men met elkaar van gedachten moest wisselen over de invulling van het nieuwe secretariaat. NA sluiting van de vergadering stond er voor iedereen een heerlijk lunchpakket klaar, zodat men dit onderweg naar huis (treinstation, vliegveld, etc.) kon nuttigen.

We kijken terug op 3 mooie en waardevolle dagen.

K I M O

NEDERLAND EN BELGIË